

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **08 Право**
Спеціальність **081 Право**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **Правове регулювання економіки**

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Завідувач кафедри
правового регулювання економіки

Олег ЛУК'ЯНЧИКОВ

Харків
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового регулювання економіки.

Протокол № 6 від 17.01.2023 р.

Розробник:

Лисяк Олександр Іванович, к.ю.н., доц. кафедри правового регулювання економіки.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри –розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Екологічне право» - це, насамперед, комплексна дисципліна, яка спрямована на розвиток екологічно-правового світогляду здобувачів вищої освіти, спеціального еколого-правового мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань їх майбутньої практичної діяльності щодо захисту екологічних прав людини, забезпечення правопорядку у процесі реалізації екологічної політики держави. Необхідність вивчення екологічного права зумовлена реформаційними процесами, що відбуваються як в правовій так і економічній сферах життєдіяльності держави. Вивчення дисципліни «Екологічне право» спрямоване на засвоєння здобувачами основних засад правової регламентації суспільних відносин, що виникають з приводу охорони, користування об'єктами навколишнього природного середовища та відносин щодо забезпечення охорони життя і здоров'я людини та інших живих організмів.

Екологічне право як комплексна інтегрована та спеціалізована навчальна дисципліна, що базується на комплексній галузі нормативно-правових актів екологічного законодавства, є системою знань про екологічне право та екологічне законодавство, екологічні правовідносини, практику застосування правових норм екологічного законодавства, а також системою вмінь та навичок, якими повинні оволодіти здобувачі у ході вивчення екологічного права.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Екологічне право» є: з'ясування особливостей становлення та розвитку екологічного права в Україні; вивчення здобувачам структури екологічного законодавства; вивчення змісту основних актів екологічного законодавства; вивчення екологічних відносин, які виникають між суб'єктами екологічного права; опанування еколого-правовою термінологією; формування навичок тлумачення і застосування норм екологічного права; опанування юридичною технікою роботи з екологічним законодавством; вміння вибору оптимальних державно-правових засобів щодо забезпечення екологічної безпеки людини у процесі будь-якої діяльності, охорони довкілля, ефективного використання природних ресурсів та захисту екологічних прав особи.

Дисципліна «Екологічне право» є вибірковою навчальною дисципліною, що вивчається студентами усіх спеціальностей. Вона забезпечує вивчення та аналіз нормативно-правових актів, які регулюють екологічні правовідносини; засвоєння теоретичних знань про екологічне право; набуття навичок застосування знань на практиці; вміння вирішувати правові ситуації згідно нормативно-правових актів екологічного законодавства.

Метою дисципліни є формування знань про правове регулювання екологічних правовідносин та основних умінь по застосуванню нормативно-правових актів законодавства, орієнтування здобувачів на потреби держави у сфері охорони та захисту навколишнього середовища, підготовка кваліфікаційних фахівців, які б могли успішно застосовувати норми екологічного права у своїй діяльності, формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо діяльності у сфері захисту екологічних прав людини, забезпечення правопорядку у процесі реалізації екологічної політики держави.

Головні завдання навчальної дисципліни полягають у з'ясуванні особливостей становлення та розвитку екологічного права в Україні; вивчення студентами структури екологічного законодавства; вивчення змісту основних актів екологічного законодавства; вивчення екологічних відносин, які виникають між суб'єктами екологічного права; опанування еколого-правовою термінологією; формування навичок тлумачення і застосування норм екологічного права; опанування юридичною технікою роботи з екологічним законодавством; вміння вибору оптимальних державно-правових засобів щодо забезпечення екологічної безпеки людини у процесі будь-якої діяльності, охорони довкілля, ефективного використання природних ресурсів та захисту екологічних прав особи.

Предметом навчальної дисципліни є суспільні екологічні відносини, що врегульовані нормами екологічного права щодо охорони та раціонального використання окремих видів

природних ресурсів, щодо охорони особливо цінних та унікальних природних комплексів, із забезпечення екологічної безпеки – щодо убезпечення окремих екологічних загроз (ядерної, хімічної, біологічної, надзвичайних екологічних ситуацій, тощо).

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3-4
Семестр	5-8
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Екзамен

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Цивільне право	Виробнича практика
Господарське право	Кваліфікаційний іспит за спеціальністю

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Результати навчання	Компетентності
Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність працювати в команді. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність працювати в команді.

	<p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p>
--	--

	<p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>

	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p>
--	--

	<p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>

	<p>Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p>

	<p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p>
--	--

	<p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>

	<p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та</p>

	<p>форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного</p>

	<p>відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Мати базові навички риторики.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>

	<p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>

	<p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного</p>

	<p>відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а</p>

	<p>також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p>

	<p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>

	<p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p>
<p>Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>

	<p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p>
<p>Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

	<p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного)</p>

	<p>суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>
--	---

	<p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і</p>

	<p>цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>

	<p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
--	---

Здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.	Усвідомлення впливу правових норм на економічні, зокрема, господарські відносини. Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права. Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.
--	--

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Предмет, метод, принципи та система екологічного права України. Джерела екологічного права України.

Поняття екологічного права. Предмет та метод екологічного права. Об'єкти та суб'єкти екологічного права. Принципи екологічного права. Система екологічного права.

Загальна характеристика джерел екологічного права. Конституція України в системі джерел екологічного права. Закони як джерела екологічного права. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела екологічного права. Міжнародно-правові акти як джерела екологічного права.

Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян. Механізм реалізації екологічного права.

Екологічні права громадян України. Гарантії екологічних прав громадян. Захист прав громадян України у галузі охорони навколишнього природного середовища. Обов'язки громадян у галузі охорони навколишнього природного середовища.

Економічний механізм забезпечення охорони навколишнього природного середовища. Податки та збори згідно чинного законодавства України. Правове регулювання оцінки впливу на довкілля.

Тема 3. Правове забезпечення екологічної безпеки.

Поняття екологічної безпеки та її види. Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення та територій. Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу. Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки. Правове забезпечення біологічної та генетичної безпеки. Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами.

Тема 4. Право власності на природні ресурси і право природокористування.

Поняття та основні ознаки права власності на природні ресурси. Зміст права власності на природні ресурси. Форми права власності на природні ресурси. Підстави і порядок виникнення права власності на природні ресурси. Суб'єкти права власності на природні ресурси. Види об'єктів права власності на природні ресурси. Підстави зміни і припинення права власності на природні ресурси. Права і обов'язки власників природних ресурсів, захист і гарантії їх прав. Охорона права власності на природні ресурси.

Поняття, зміст і види права природокористування. Принципи права природокористування. Право загального і спеціального природокористування та їх ознаки. Постійне і тимчасове природокористування. Використання природних ресурсів на умовах оренди. Право користування природними ресурсами загальнодержавного і місцевого значення. Підстави виникнення, зміни, припинення права природокористування. Суб'єкти і

об'єкти права природокористування. Права і обов'язки суб'єктів права природокористування. Захист права природокористування.

Тема 5. Правові основи правової охорони, управління, контролю та нагляду в галузі охорони навколишнього середовища (екологічне управління).

Поняття, ознаки і зміст управління в галузі екології. Види і форми управління в галузі екології. Державне управління в галузі екології. Місцеве самоврядування в галузі екології. Громадське управління в галузі екології. Система і компетенція органів державного управління в галузі екології. Правові форми громадського управління в галузі екології. Функції управління в галузі екології. Правові форми екологічного контролю.

Тема 6. Юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Поняття і підстави юридичної відповідальності в екологічній сфері. Склад екологічного правопорушення. Види екологічних правопорушень.

Адміністративна, кримінальна відповідальність за екологічні правопорушення. Цивільно-правова відповідальність і відшкодування шкоди, заподіяної порушеннями екологічного законодавства. Дисциплінарна відповідальність за порушення екологічних вимог у сфері виробництва.

Змістовий модуль 2. Особлива частина.

Тема 7. Правові засади використання та охорони земель.

Поняття земель і ґрунтів як природних ресурсів. Поняття та склад земельного фонду України. Використання земельних ресурсів. Контроль за використанням земельних ресурсів. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Тема 8. Правове регулювання використання та охорони вод, природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України.

Поняття вод та водних об'єктів. Поняття та склад водного фонду України. Види водних об'єктів. Правовий режим підземних вод. Фактичні критерії розмежування загального та спеціального використання вод. Право приватної власності на води. Правове регулювання оренди водних об'єктів. Правове регулювання питного водопостачання. Контроль за використанням та охороною вод. Відповідальність за порушення водного законодавства.

Правове регулювання водно-болотних угідь міжнародного значення. Правовий режим виключної (морської) економічної зони. Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів континентального шельфу.

Тема 9. Правові засади використання та охорони надр. Право лісокористування та його охорона.

Поняття надр. Поняття та види корисних копалин. Поняття та склад державного фонду надр. Користувачі надр та види користування надрами. Права та обов'язки користувачів надр. Державний контроль і нагляд за використанням та охороною надр.

Поняття лісу. Поняття та види лісових ресурсів. Поняття та види лісових ділянок. Правове регулювання приватної власності на ліси. Право користування лісами. Права та обов'язки лісокористувачів. Використання лісових ресурсів. Охорона і захист лісів. Контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

Тема 10. Правове регулювання використання та охорони рослинного та тваринного світу.

Поняття об'єктів рослинного світу. Види об'єктів рослинного світу. Основні вимоги до охорони, використання та відтворення рослинного світу. Використання природних рослинних ресурсів. Охорона рослинного світу. Контроль у галузі охорони, використання та відтворення рослинного світу. Відповідальність за порушення законодавства про рослинний світ.

Поняття об'єктів тваринного світу. Види об'єктів тваринного світу. Основні вимоги і принципи охорони, раціонального використання і відтворення тваринного світу. Права та

обов'язки громадян у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу. Використання об'єктів тваринного світу. Права та обов'язки користувачів об'єктами тваринного світу. Охорона тваринного світу. Контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу. Відповідальність за порушення законодавства в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу. Правове регулювання полювання та мисливського господарства. Правове регулювання рибальства та рибного господарства.

Тема 11. Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні.

Система природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні. Природно-заповідний фонд України. Курортні і лікувально-оздоровчі зони. Рекреаційні зони. Охорона рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу. Особливості охорони природних комплексів історико-культурної спадщини.

Тема 12. Правова охорона атмосферного повітря. Правове регулювання поводження з відходами.

Поняття атмосферного повітря та повітряного простору. Завдання нормування в галузі охорони атмосферного повітря. Заходи щодо охорони атмосферного повітря. Дотримання вимог щодо охорони атмосферного повітря під час проектування, будівництва і реконструкції підприємств та інших об'єктів, які впливають або можуть впливати на стан атмосферного повітря. Контроль у галузі охорони атмосферного повітря. Відповідальність за порушення законодавства в галузі охорони атмосферного повітря.

Поняття відходів. Види відходів. Відносини права власності на відходи. Суб'єкти у сфері поводження з відходами, їх права та обов'язки. Компетенція органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами. Державний облік, моніторинг та інформування у сфері поводження з відходами. Правопорушення у сфері поводження з відходами і відповідальність за них.

Перелік практичних (семінарських), а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

Під час викладання дисципліни «Екологічне право» застосовуються наступні методи:

1. Пояснювально-ілюстративний метод, або інформаційно-рецептивний (розповідь, лекція, пояснення, демонстрація наочного матеріалу (таблиці, схеми, презентації) (Теми 1-12).
2. Частково-пошуковий, або евристичний, метод (студенти під керівництвом викладача самостійно розмірковують, розв'язують проблемні ситуації, аналізують, порівнюють, узагальнюють) (Теми 1-12).
3. Дослідницький метод – метод навчання, який передбачає творче застосування практичних знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку. Аналіз і систематизація одержаних результатів, формулювання висновків. (Теми 1-12).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яка передбачає такі контрольні заходи:

- поточний контроль що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться що проводиться у формі контрольної роботи як

проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль знань здійснюється на практичних заняттях, шляхом оцінювання рівня володіння студентами теоретичним матеріалом та правильністю виконання практичних та ситуаційних завдань, які максимально оцінюється в 5 балів за кожне (максимально всього 35 балів). Крім того, поточний контроль включає перевірку успішності виконання творчого завдання (максимально – 5 балів). Всього поточний контроль передбачає отримання студентом максимально 40 балів.

Модульний контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи, яка включає тестові завдання та оцінюється максимально в 10 балів за кожну роботу. Такий контроль проводиться 2 рази за семестр (максимально всього 20 балів).

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається з 3 завдань (одне стереотипне – теоретичне питання, два діагностичних – практичні завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Відповіді на питання діагностичного рівня демонструють вміння вирішувати нескладні ситуативні завдання шляхом застосування нормативно-правових актів, що регулюють корпоративні правовідносини.

Відповідь на питання стереотипного рівня має виявити уміння ефективно та правильно застосовувати законодавство, давати абсолютно правильну аргументовану відповідь.

Кожний рівень питань оцінюється окремо, а загальна оцінка підраховується як зважена сума оцінок за кожне питання. Кількісний показник (бал) встановлюється залежно від ступеня виконання завдання. Максимальний бал за іспит – 40.

Завдання стереотипного рівня подано у вигляді теоретичного питання, яке треба розкрити (надати характеристику змісту і скласти відповідну схему). Оцінюється правильна відповідь за питання – 10 балів. Завдання діагностичного рівня подано у вигляді практичного завдання невеликої складності. Кожне правильна вирішене завдання оцінюється у 15 балів:

2 бали – за правильний алгоритм вирішення завдання;

4 бали – за юридичну правильність вибору нормативно-правових актів, що застосовуються до розв'язання завдання;

4 бали – за наявність і ґрунтовність висновку;

1 бали – за охайність подання результатів;

4 бали – за наявність пояснень щодо алгоритму вирішення завдання.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль впродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів,

отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Загальна частина.			
ТЕМА 1.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 1 на тему: «Предмет, метод, принципи та система екологічного права України. Джерела екологічного права України».	Активна робота	
	Практичне заняття за темою 1 «Предмет, метод, принципи та система екологічного права України. Джерела екологічного права України».		
	<i>Самостійна робота</i>		
Міжнародно-правові акти як джерела екологічного права. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.			
ТЕМА 2.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 2 на тему: «Екологічні права та обов'язки громадян. Механізм реалізації екологічного права»	Активна робота	
	Практичне заняття 2 за темою «Екологічні права та обов'язки громадян. Механізм реалізації екологічного права».		
	<i>Самостійна робота</i>		
Правове регулювання оцінки впливу на довкілля. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних ситуаційних завдань.	Перевірка практичних завдань	5	
ТЕМА 3.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 3 на тему: «Правове забезпечення екологічної безпеки».	Активна робота	
	Практичне заняття 3 за темою «Правове забезпечення екологічної безпеки».		
	<i>Самостійна робота</i>		
Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних ситуаційних завдань.	Перевірка практичних завдань	5	
ТЕМА 4.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 4 на тему: «Право власності на природні ресурси і право природокористування».	Активна робота	
Практичне заняття 4 за темою «Право власності на природні ресурси і право природокористування».			

	Самостійна робота		
	Охорона права власності на природні ресурси. Захист права природокористування. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних ситуаційних завдань.	Перевірка практичних завдань	5
ТЕМА 5.	Аудиторна робота		
	Лекція 5 на тему: «Правові основи правової охорони, управління, контролю та нагляду в галузі охорони навколишнього середовища (екологічне управління)».	Активна робота	
	Практичне заняття 5 за темою «Правові основи правової охорони, управління, контролю та нагляду в галузі охорони навколишнього середовища (екологічне управління)».		
	Самостійна робота		
Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.			
ТЕМА 6.	Аудиторна робота		
	Лекція 6 на тему: «Юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища»	Активна робота	
	Практичне заняття 6 за темою «Юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища».		
	Самостійна робота		
Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка та написання контрольної роботи.	Перевірка контрольної роботи	10	
Змістовий модуль 2. Особлива частина.			
ТЕМА 7.	Аудиторна робота		
	Лекція 7 на тему: «Правові засади використання та охорони земель».	Активна робота	
	Практичне заняття 7 за темою «Правові засади використання та охорони земель».		
	Самостійна робота		
Вивчення теоретичного матеріалу, огляд джерел за пройденими матеріалами. Виконання практичних ситуаційних завдань.	Перевірка практичних завдань	5	
Правові засади здійснення сільськогосподарської діяльності.			
ТЕМА 8.	Аудиторна робота		
	Лекція 8 на тему: «Правове регулювання використання та охорони вод, природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України».	Активна робота	
	Практичне заняття 8 за темою «Правове регулювання використання та охорони вод, природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України»		
	Самостійна робота		

	Вивчення теоретичного матеріалу, огляд джерел за пройденими матеріалами. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних ситуаційних завдань.	Перевірка практичних завдань	5
ТЕМА 9.	Аудиторна робота		
	Лекція 9 на тему: «Правові засади використання та охорони надр. Право лісокористування та його охорона».	Активна робота	
	Практичне заняття 9 за темою «Правові засади використання та охорони надр. Право лісокористування та його охорона».		
	Самостійна робота		
Державний контроль і нагляд за використанням та охороною надр. Контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вирішення практичних ситуаційних завдань.	Перевірка практичних завдань	5	
ТЕМА 10.	Аудиторна робота		
	Лекція 10 на тему: «Правове регулювання використання та охорони рослинного та тваринного світу».	Активна робота	
	Практичне заняття 10 за темою «Правове регулювання використання та охорони рослинного та тваринного світу».		
	Самостійна робота		
Контроль у галузі охорони, використання та відтворення рослинного світу. Відповідальність за порушення законодавства про рослинний світ. Контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вирішення практичних ситуаційних завдань.	Перевірка практичних завдань	5	
ТЕМА 11.	Аудиторна робота		
	Лекція 11 на тему: «Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні».	Активна робота	
	Практичне заняття 11 за темою «Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні».		
	Самостійна робота		
Виконання творчого завдання. Підготовка до підсумкової контрольної роботи.	Перевірка творчого завдання	5	
ТЕМА 12.	Аудиторна робота		
	Лекція 12 на тему: «Правова охорона атмосферного повітря. Правове регулювання поводження з відходами».	Активна робота	
	Практичне заняття 12 за темою «Правова охорона атмосферного повітря. Правове регулювання поводження з відходами».		
Самостійна робота			

	Контроль у галузі охорони атмосферного повітря. Відповідальність за порушення законодавства в галузі охорони атмосферного повітря. Державний облік, моніторинг та інформування у сфері поводження з відходами. Вивчення теоретичного матеріалу, огляд джерел за пройденими матеріалами. Написання контрольної роботи. Підготовка до екзамену.	Перевірка контрольної роботи	10
Екзамен			40
Разом			100

Рекомендована література Основна

1. Конституція України. Основний Закон України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 17.03.2023).
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення 17.03.2023).
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#top> (дата звернення: 17.03.2023).
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 17.03.2023).
5. Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 17.03.2023).
6. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. № 3852-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (дата звернення: 17.03.2023).
7. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 17.03.2023).
8. Закон України «Про рослинний світ» від 09.04.1999 р. № 591-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text> (дата звернення: 17.03.2023).
9. Закон України «Про тваринний світ» від 13.12.2001 р. № 2894-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text> (дата звернення: 17.03.2023).

Додаткова

10. Резворович К.Р., Юнін О.С., Кірін Р.С. Екологічне право: навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Кірін Р. С. та ін.]. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – 318 с.
– Режим доступу: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5077/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%9C%D0%90%D0%9A%D0%95%D0%A2.pdf>
11. Краснова, М.В. Екологічне право України. Загальна частина : підручник / М. В. Краснова, Ю. А. Краснова. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2021. - 191 с. – Режим доступу: <http://dglib.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/9188>
12. Лисяк О.І. Екологічна етика: навчальний посібник. Харків. Право. 2017. 168 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1PYodsREtcidcWHUSUGvBNtg0Ac8EaVeO/view?usp=sharing>
13. Лисяк О.І. Правовий аналіз проблем надрокористування в Україні. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Право». 2021. Випуск 33. С. 46-51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_pravo_2021_33_8

14. Лисяк О.І., Ждан М.Д., Лисяк Є.О. Щодо особливостей правового регулювання використання підземних вод в Україні. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Право». 2018. Випуск 29. С. 65 - 70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_pravo_2018_29_11

Інформаційні ресурси в Інтернеті

15. Інформаційно-пошукова система "Законодавство України" на офіційному сайті Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
16. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Державного центру зайнятості. – Режим доступу: <https://www.dcz.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/>
19. Сайт ПНС ХНЕУ ім. Семена Кузнеця. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9831>